

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a este de 2 ori: Mercuria si Sambet'a, Folia una data pe septimana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 8 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 40 doideceri, or 3 galbini mon. sunatória. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tac's'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 8.

Brasiovu, 29. Januariu 1864.

Anulu XXVII.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Dela senatulu imperialu.

(Incheiere.)

In siedinti'a 78. se mai continuà desbaterea generala. Grafu Vrints vorbi in favorea regimului, camu cá Biegeleben. Dr. Rechbauer pentru opositiune vorbi francu, dicundu: ca Austri'a si Prusi'a n'au neci unu titlu de indreptatire a pasi catra Scheswigu fara insarcinarea dela federatiunea germana, ca prin urmare cu pasulu acest'a federatiunea e dogita, simpatiele germaniloru sunt perdate, pusetiunea de putere a Austriei e periclitata si resbelulu provocatu, apoi numai catu nu dise, ca Austri'a si Prusi'a tractara cu maniera absolutistica tóta federatiunea, pre care o si maiorisaseru. Bar. Tinti face propunere mediulocitoare si in urma despre resolutiune, face propunere, cá se se tréca la ordinea dilei, aratandu dorinti'a, cá regimulu prin ministrulu de statu se si dechiare politic'a la finea desbateriloru, si dicundu, ca pana candu Austri'a pasiesce pre terenulu dreptului si alu tractatelor nu se afla indreptatire pentru conturbarea pazei. De ce se se macelese sute de mii germani spre a scapá pucini Schleswig-holstainesi? Escusa regimulu, pentruca a lucratu aici fara se dè de scire senatului imperialu, dicundu: ca iniciativ'a politicei din afara e dreptulu corónei, carnia dreptulu sen. imp. nu póte cutesa a se opune in privinti'a aplacidarei speselor. (Dupa cuvintele acestea dreptulu senat. imp. e si la bugetu numai consultativu. —) In urma sta pentru aplacidarea celoru 5 1/2 mil.

Dep. Kuranda respunde bar. Tinti ca nu vré cá se se tréca la ordinea dilei; si fiendu relegatu la ordine de catra presiedintele nu incetédia a continuá, dicundu, ca Austri'a nu se afla in stare de pace, ci numai intr'o armistare si are lipsa de resbelu spre a se scóte din acést'a stare. Nu numai Austri'a ci tóta Europ'a cunósce starea acést'a. Acést'a arata si termometrulu valutei; si dator'i'a regimului e, cá sosindu diu'a crisei peste Austri'a, acést'a se se afle tare, in aliantia cu amici tari. Cu federatiunea inse s'a stricatu, si in urm'a resbelului dela Schleswig, Prusi'a va castigá si Austri'a va trebui inca se póte resboiu cu Prusi'a; altufeliu trebuie se fia aci vreo conventiune ascunsa, care nu se póte publicá. — Mai vorbesce incontr'a resolutiunei, dicundu intre altele, ca dela teneretie a fostu de parerea, ca numai idea constitutionalismului e in stare a sustiené Austri'a, dar' totulu depinde dela rezultatu. —

Dep. Skene cu francheti'a s'a ataca politic'a regimului din partea finantiala, dicundu, ca numai pe calea economiei populare se póte ajunge o regenerare si o renascere a Austriei. Ministeriulu nu e destoinicu spre a resolva problem'a acést'a. Cine vré se gubernese bene, acel'a trebuie se cunósca pretiulu baniloru.

Eu privescu cate odata la regime cá la unu barbatu, care traiesce in capitala cu tóta splendórea, face datorii si merge catra sigur'a s'a ruina. Elu ar fi se si parasésca astufeliu de viétia, inse se ascunde in dosulu onórei sale si cugeta, ca ast'a nu merge, ér' candu 'lu privesce cineva din dosu patronulu lui asia e de scadiutu, incatu moralicesce nu se mai póte redicá. Starea nóstra morala este fórté posomorita. In a. 1864 avemu unu deficitu mai de 200 mil. fiorini capitalu nominalu. Eu dicu, ca acel'a e omu petrecutu, care n'are curagi'a de a se reintórce.

Presiedintele, prin o observatiune 'lu chiama la ordine pentru expresiunea din urma.

Skene ér' continua: Tocma vrui se dicu, cumuca ace'l'a e unu omu petrecutu, care n'are curagi'a a se reintórce, eu prin acést'a n'amu semnalatu neci o persóna anumita, ci am respicatu unu adeveru generalu. Domnule Presiedinte! eu voiu siedé, déca nu'mi e iertatu a vorbi. . . Asia dára conceptului falsu de onóre credu, ca avemu a multiumi pe de diumetate din datoriele statului. Dupa parerea mea acea e

onórea cea adeverata, candu cetatianulu e mundru si multiumitu. Déca privescu mai departe, cumu se arunca regimela in cestiunea de faoia intr'unu resbelu spre a incungirá resbelulu, 'mi aducu aminte de logic'a omului acelaia, care sia luatu viétia, pentruca se temea de mórte. Unu rezultatu din acést'a politica e nedubitabilu, ca din acést'a voru cresce noue sarcini pentru tíera. Provinciela astépta dupa cai ferate, apele dupa regularea loru, canalele se astupa, porturile sunt lasate prada viforeloru, si pentru scopuri de acestea se dau bani! Acést'a este rezultatulu celu gloriosu, la care c. Vrints neau indreptatu acceptarea ad. bancherotu de finantia!. In fine dice, ca pe tóta diu'a se spendésa bani fara se fia aplacidati chiaru si in tempulu, candu senat. imperialu se afla adunatu si acést'a e unu ce anticonstitutionalu. S'a disu, „de ce atát'a larma, ca banii si asia totu sunt spendati!“ Eu protestesu incontr'a sistemei faptelor complinite. Déca e cá sistem'a acésta se se continue mai departe, atunci se deschide absolutismului, s'inca unu absolutism cu mult mai reutatosu, decatu cumu fú celu din ainte, o noua cale. Eu vréu mai bene lip-s'a dè de constitutiune, de catu o constitutiune la parere. —

Grafu Hartig incontr'a propusetiunei comisiunei, intréba între altele, de ce atát'a negatiune? se ar' puté celu multu dice: „parlamentulu nu e multiumitu cu regimulu. — Inse in timpulu acést'a, candu trupele se apropie la Danewirke ar' stricá fórté multu o asemenea apucatura. Intre doue rele guvernulu a trebuitu se aléga pre celu mai micu, si condemnandu resolutiunea indémna la unire si marirea increderi, in laintru si in afara.

Dep. Schindler pentru resolutiune; elu arunca o cautatura asup'r'a situatiunei interne a Austriei si asup'r'a acceptariloru din tóte partile, cari remasera neimplinite, ad. deslegarea cestiunei tieriloru imparchete, si multe alte propuneri, cá fructe ale desvoltarei constitutionale inse; senatulu se ocupa totu numai cu bugetu, contributiuni, imprumute, si unu sacu de credite suplementarie, cea ce nu putú casioná nici o multumirea poporului; pre lenga acést'a principiela constitutionalismului parutu se aparara cu mai mare energia decatu cele ale celui adeveratu. Animele se instrainara, si dincóce si dincolo; (Ungaria) incepu ale mai placé constitutiunea cea vechia, care afara de unele plase ale poporului, se apara acumu inca si de catra baroni si preotime. Elu e in contr'a politicei de nationalitate, cu tóte acestea ideele ambla prin aeru cá miasmele si neci elu nu póte se scape de una, ca ad. prin conturbarile, ce le aduce unu resbelu, se póte conturbá si viétia constitutionalu.

A mai fostu inca in Austri'a constitutiune, precandu a pucase frenulu statului unu barbatu din poporu (Bach), inse din candu in candu reveni celu mai mare absolutismu adusu de puterea reactiunei. Ce folosu póte se aiba Austri'a pentru desvoltarea s'a interióre din resbelulu acést'a? Nu cumva e amenintiata esecutarea constitutiunei? Si ce putere esterióre aru fi in stare a ne impédeca? si totusi se ne virimu noi in resbelu. „Amu auditu destule ori in cas'a acést'a descriinduse suferintiele si plansorile sermaneloru provincie si nu credu, ca ele voru incuviintia pasulu acést'a ce duce la resbelu.“

Elu pórtu, frica, ca se póte intempla, cá pentru ceart'a principiloru se se dè uitarei panaa poporului (Bravo! Bravo!) Candu se implura cassele de resbelu pentru Schleswig, din Ungari'a tocma sosise soirea, ca nu li se asemnesa banii de ajutoriu. Amu primitu de problema a aduce o ordine in economi'a de statu si acumu ni se aduce unu resboiu, ast'a e gucitur'a sfingei Domn. Biegeleben. Se pórtu unu resbelu departe pentru uniune personala, de care acasa ne apuca frigurile. Tunurile sunt ultima ratio a cabinetelor, care nu se potu astupá decatu prin resolvarea cestiuniloru de bani, ultima ratio populorum. In casa aici s'a dechiaratu, ca unde nu se cere ea n'are dreptu a aplacidá. Neci pentru Schleswig Holstainu nu s'a cerutu pana acumu si totu se se dè. —

In constitutiune nu cunósce nici unu §. care se contiena,

ca pe candu valfaia stegurile armatei dreptulu senatului e luatu pe dinainte.

Aru fi tristu, candu viétia constitutiunei aru trebui se o cumparamu, in totu anulu cu cate unu capitalu, apoi candu vine pericululu, fric'a panica maiorisésa totulu. Eata e mediulu vorbirei lui pentru resolutiune. Urmà incheierea siedintiei.

Fogarasiu, 27. Ianuariu 1864. Cumuca corespondintiele din tiér'a Fogarasiului sunt atatu de rare, avemu a ne escusá, ca fiindu tóta lumea interesata mai multu de sgomotele evenemintelor politice, de catu de unele specialitati, neci ca mai cutezamu a conturbá foile nóstre, si cu de acestea.

Instructiunea publica in tiér'a Fogarasiului dela absolutismu incóce au apusu cá o flóre plapanda de arsi'ti'a sórelui; nime nu se interesédia si de asemenea ramura a vietii. *) Invatiatorii ni se asentéza fara privire la decretule ordinariatelor, déca nu producu testimonii de gimuasiulu inferiore: de acestea inse nu vomu capatá, pana candu lefile anuale voru constá din 10--15 fl. etc. si asia de nu se va face atare dispositiune din partea autoritatiloru competente, vomu remané si fara reulu celu micu. Membri oficiolatului nu au neci unu a mestecu la asentare, pentru acésta avemu o comisiune tramisa din partea inaltului regiu guberniu, a nume. **)

Afacerile oficióse la districtu mergu pe calea loru bine, cu tóte, ca amploiatii de conceptu sunt pucini, si unu asesore e silitu a referá agendele dela 2 tracturi si cele gremiale.

Lips'a cea mai simtibila este, ca in tóta tiér'a Fogarasiului nu avemu unu advocatu romanu, numai maghiarii, carii apoi firesce, ca scriu unguresce ori germanesce; si asia nu e mirare, déca actele procesuale — afara de rotulu — sunt mai tóte de natur'a maghiara ori germana. Unu barbatu romauu censuratu advocatu se vina de undeva la acestu districtu, ar' face partitulu celu mai stralucitu, atatu pentru sene, catu si pentru unu poporu romanu peste 70,000 la numeru. Asculta si nu te vei cai!

Opidulu Fogarasiu s'a redicatu in rangulu cetatiloru. Are magistratu de sene statatoriu, si judecatoria singulara, de si pana acuma inca neorganizate.

Filii lui israilu se inmultiescu de minune in tiér'a Oltului, si cu cunoscutele loru speculatii influintiéza tristu asupr'a caracterului poporului.

Scie lumea, ca acestu teritoriu olteanu cuprinde in sinulu seu remasitiile celoru mai stralucite familii nobile dela romani; prin urmare au si cele mai multe drepturi regale p. c. crasmaritulu, moraritulu, lemnaritulu, pescuitulu etc. Deci acesti israeliti fiindu dela natura dedati a speculá mai cu séma cu vinderea beuturiloru spirituóse, au redicatu in Fogarasiu o multime de machini de felulu acest'a; apoi prin intrigi s'au adusu poporulu ocolo, de nu mai concedu crasmaritu neci la o arenda comuna, ci'lu folosescu familie singuratece — de unde urmédia, ca folosulu acestor'a elu ieau singuri nepotii lui israilu in deosebite forme pre lunga sune fórte bagatele; si in locu de 3—4 crasime intr'o comuna tienu pentru tóta familia una doua — care sporescu numerulu loru intr'o forma de vaieratu.

*) Se póte?! Apoi ce veti arata din Fogarasiu, ca au lucratu ómenii de acolo de vro 3 ani in folosulu inaltiarii culturai poporului? Ce onóre neau facutu natiunei cu zelulu si nepregetulu, celu pretinde ea dela fii sei mai vertosu decatu dela straini?! Amu vré se scia natiunea cá se cunósca meritele fiiloru ei devotati or' desvotati pentru ea; inse fapte nu vorbe, escus'a e incusa. — Se nu uitamu, ca natiunea e eterna, ér' interesele nóstre proprie 'si afla desolarea in sinulu celoru trei coti ai mormentului.

R.

**) Oare au meritatu acésta neincredere Domnii din Fogarasiu? Or nu?!!

R.

Si in locu, candu de s'aru da arend'a crasmaritului in de comunu, ce aru aduce venite puternice in favórea comuna, se alegu toti cu nemica, pentruca la finea anulului de arenda, banii singurateceloru arendi sunt storsi in gutlegiulu indreptatitoru — firesce cu ceva adausu inca in pung'a israelitului... Si eaca isvorulu celu mai de frunte alu demoralisarii! Ca pana candu póte bea bietulu simplu a conto arendii, i se pare a fi de cinste, apoi crasmariulu vicleanu ei mai da si a contulu secerisiului bogatu, de nu a realitatiloru ori mobileloru, ce incaldiesce 6—7 copii nefericiti si o muma trista si desperata. De learu cuprinde tóte acestea amaritulu beutoriu l'aru cuprinde fiori si s'aru pocai!***)

Diu'a de S. Joanu tienenduse in Fogarasiu de o serbatóre insemnata pre acésta o aleseramu si noi pentru tienerea unui Parastasu pentru sufletulu adormitului si de eterna memoria, laureatulu nostru poetu Andreiu Muresianu. Solemnitatea acésta se incepù cu o cuventare plina de spiritu din partea tenerului nostru iuristu Vasiliu Alutanu in beseric'a gr. - or. unita, care descrisa viétia acestui mare barbatu cu atata claritate, incatu stórse lacrimi din ochii numerosiloru ascultatori. —

Solemnitatea se fini cu intonarea insufletitorului cantecu: „Desteaptate romane“ etc. prin unu choru compusu din amploiatii districtului. Vecinica pomenirea lui.

In 16/1. avuramu unu balu, unulu dintre cele mai stralucite — in favórea casinei romane. Venitulu inca nu ne e cunoscutu.

Mila pentru lipsitii din Ungari'a s'au adunatu si la noi. Merita lauda D. jude tract. Mohanu, care prin staruinti'a s'a dela 11 comune au adunatu preste 70 galete de bucate, pana candu D. Gegó, jude tract. dela tractulu seu de 21 de comune nemicu, de si acei strigatori de mila sunt parte cea mare de némulu Dlui.

Ból'a de vite au incetatu de totu. J. C.

UNGARIA. Pest'a Écca si Program'a productiunei junimei apromisa in Nr. tr.

„Ouvertura d'in oper'a Tancred“, esecutata de Joane Lemény, Joane Siepetianu, Paulu Rotariu, Trifu Gaitia, Dionisiu Poenariu, Joane Jancu, Joane Porutiu, Samuilu Tolnay si Stefanu Perianu.

„Roman'a“, dantiu romanescu, esecutatu de susu numitulu orchestru.

„Vócea unui orbu“, declamata de V. Popu.

„Romantia“ de Meyerbeer, esecutata de orchestru.

„Destépta-te Romane“, poesia de A. Muresianu, esecutata de quartetulu vocale.

„Carnevalulu de Bucuresci“ de Lorenzo, esecutatu pre violina de Joane Siepetianu si acompaniatu pre piano-forte de St. Perianu.

„Cantulu pacurariului“, esecutatu de orchestru.

„Stefanu si Poetulu“, poesia de Bolintinianu, declamata de Jonu Jovitia.

„Aria din Romani'a“ de Constantinu de Saligny, esecutata pre piano-forte de Stefanu Perianu.

„Mi-ajunga dile triste“, esecutatu de quartetulu vocale.

„Romanulu mare“, poesia satirica de Julianu Grozescu, declamata de autoru.

„6-me Air varié“ de C. Beriot, esecutata pre violina de Joane Lemény si acompaniata pre piano-forte de St. Perianu.

„Trovatore“ esecutatu de orchestru.

„Omulu frumosu“, poesia de A. Muresianu, declamata de Joane Lemény.

„Duetu“ de flaute, esecutatu de P. Rotariu si T. Gaitia.

„Ardelene si Banatiene“, jocuri romanesci, esecutate de orchestru.

„Glasulu Romanului“, poesia de A. Muresianu, declamata de Paulu Draga.

„Acumu e miediulu noptii“, cantatu de quartetulu vocale.

„Mersulu lui Michaiu Eroulu“, esecutatu de orchestru.

*) Se fia fostu pe acolo unu Marianu, ar' fi indemnatu si condamnatu per omnia, cá din asemenea venitu se se faca unu isvoru nesecatu pentru scoli si cultur'a poporului! — R.

Intra pauza se va jocá „Calusieriulu“ si „Batut'a“, dantiuri natiionali.“

Vien'a. Ambele case ale sen. imp. au votatu si transmisu prin Telegrafu armatei austriace o multiamita catra L. M. C. Bar. de Gablenz generalulu trupeloru austriace in campulu bataliei; asemenea si Maiestatea S'a imperatulu gen. Wrangel.

Consemnatiunea de morti si raniti in Holstainu: Dupa „W. Z.“ in bataia dela Jagel in 3. Februaru cadiura din batal. de venatori 18. morti colonelii, Schlemmer, Vanka, Bayer, locotenentulu Reyl. raniti capitanulu Kossen, locotenentulu Schürch. Regim. 30 morti: maiorulu Stampfer locotenentulu primariu Krolikiewicz, locotenentulu Battlogg, Peyerl; raniti: capitanulu Kopetzky, Dolliak, Reyman, Driacourt locotenentulu primariu Gassich, Tarler, Desleges, locotenentulu Padovinaacs, Dilingler, Schäfler, Schumefda, Heimerle.

Reg. Nr. 34 morti maioru Stransky, locotenentulu Braun, raniti: colonenntulu Benedek, cap. Petter, locotenentulu prim. Müller, graf. Thurn.

Vien'a, 4. Jan. 1864. Domnule Redactoru! In multu stimat'a Fóia a Domniei-Vóstre „Gazet'a Transilvaniei“ se afla in Nrulu 113 alu anului trecut o corespondintia din Vien'a cu datulu 18. Novembre, care intre alte impartasiri cuprinde si acea: . . . „cumca tinerimea romana din Vien'a, adunanduse la unu locu, nu se lasa, pana ce nu descoperi pe autorulu pasculului, carui apoiu i se dete lectiunea ce 'i-se cuveni dela camaradii sei sel. scl.“

Domnule Redactoriu! Noi suntemu insarcinati din parte intregi tinerimi romane din Vien'a a dechiara: ca onorabilulu corespondinte alu amintitului pasagiu n'a fostu bine informatu, caci junimea romana de aici nici s'a adunatu candva spre a descoperi pe adresantele, nici a luat asupra sa de a da cuiva lectiune.

Binevoiti, D. Red. a primi sirele acestea scl.

Suscrisi, N. de Grigorcia, doctorandu de drepturi.
N. Grigorovitia, „ „ „

CHRONICA ESTERNA.

Din campulu resbelului.

Se adeveresce scirea din Nr. tr., care se intregesce, ca in lupt'a acea la Jagel si Oberselk cadiura din brigad'a Gondrecourt 500 morti si raniti si compani'a a 8. a regimentului Martini (Nugent) s'au stinsu cu totul si ofierii din ea toti cadiura morti. Afara de Benedek si maiorulu Stransky e ranitu. Maioru Stampfer si maiorulu batal. 18 de venatori sunt morti.

Unu ampoiatsu danesu a facutu prin tradare de Prusienii si Austriacii descacara focuri asupra'si. Dani prinsi 161. Cu totul 30 ofieri 519 feciori numai din brigad'a Gondrecourt se afla morti si raniti. Danii retragunduse parasira si Schleswig (cetatea) si in 6. Febr. subt personal'a comanda a gen. austr. Gablenz incepura husarii austriaci a goni pe dani sprijiniti cu artilerie pana la Oversee, unde d'impreuna cu brigad'a Nostiz se tienú o batalia sangerósa. Danii se luptara cu cerbicie, trupele imperatesci cu curagiu admirabilu, 6 tunuri grele, multe cara cu munitiune si armarii se luara prada, 200 danesi prinsi. Colonelulu si vice-colon. din regim. din inf. r. Belgiei sunt greu raniti. Tóta linea dela Missunde in susu, care se prefacu in cenusia, dupa bataia in care cadiura 23 ofieri si vreo 150 soldati prus. e ocupatu de 150 Prusienii, ér' in stang'a procedu austriacii.

Situatiunea e critica. Intrarea trupeloru in Schleswig a facutu in Europ'a mare sensatiune. Franci'a inca mai remane in stare de observatiune, inae indémna pre Svedi'a se grabésca cu ajutoriu la Kopenhag'a.

In Turinu in siedinti'a ministeriala din 29. Ianuariu a fostu consultu pentru o protestare energica a Italiei in contr'a necontenitei armari a Austriei in Veneti'a si pentru intariturile dela Peschiera, care se intinsera si pe pamentu neutralu. Estu protestu fu si in Parisu si se intorse incuviintiatsu, ér' ministeriulu sub presidiulu regelui V. Emanuelu a decisu, cá acésta nota protestatóre se se tramita fara intardiare la Vienn'a.

In Vien'a in 5. Febr. sub presidiulu Mai. Sale inca se tienú conferintia ministeriala, toti membrii cabinetului luara parte.

O cor. in Berliu din Pres'a de Vien'a. vré a sci, cumca intre Prusi'a, Austri'a si Rusi'a, s'ar fi infintiatsu o aliantia tripla, eara diurn. „Post“ din Angli'a i se scria din Parisu despre infintiarea unei aliantie anglo-franceze.

Rusi'a concentrésa meru trupe catra Besarabi'a si crimea; nu cumuva cá se opereze in Orientu, candu aliatii sei operésa in Nordu? De aceea sta Franci'a inca cá observatória.

M. BRITANI'A. In 4. Febr. se deschisa parlamentulu anglicu. In cuventulu de tronu arata regin'a o ingrijire mare pentru starea de facia a continentului Europei si regin'a s'a nevoitu a compune pre calea pazei diferinti'a intre Danimarc'a si Germani'a, si se va nevoi si pe viitoriu a face acést'a. Vom vedé mai pe largu, candu se va publicá intréga.

In cas'a de josu D'Israeli numesce politic'a esterna o politica de confusiune; Poloni'a acitiata si parasita; Franci'a vatemata. Russel a acitiatu Germani'a si Palmerston Dani'a, regimele se se dechiara si se iè initiativa.

L. Palmerstonu néga totu si reieptarea Franciei, si lips'a de initiativa. Cordialitatea cu Franci'a nu e periclitata. Germani'a va da séma de ofensiva. Dani'a de vatemarea tractatului. Resbelulu e fara scopu dice Palmerstonu.

In cas'a de susu gr. Derbi condémna politic'a regimelului facia cu Franci'a si Ducatele.

C. Russel nu'si póte esplicá portarea conservativei Austrie. Dela Austri'a si Prusi'a a venitu o depesia, ca ele voru tiené de tractatu, totusi cerbicia Daniei séu vreunu amestecu strainu le póte departá dela acestu propusu. Russel asigurédia, ca Angli'a n'a apromisu ajutoriu materialu deadreptulu, viitoriulu e nesiguru. Dela Paris 5. Februaru se scrie, ca Angli'a tramite doue mii feciori la Kopenhag'a.

FRANCI'A. Parisu. Desbaterea adresei in corpulu legislativu se fini. Curagiulu si asprimea cu care cei mai insemnati oratori ai opusetiunei: Thiers, Jules Favre, Berryes, J. Simon s. a. atacara regimele domnitoriu in cestiunile din laintru si din afara, póte arata Tuileriloru, ca Franci'a se misca. Vedi bine, ca emendamentele minoritatiei se respinsera, inse impresiunea cea poténte a desbateriloru nu se va poté sterge asia lesne. Caracteristicu in privinti'a cestiunei mecsicane este, ca si Thiers si Jules Favre mustrara regimulu fórte tare pentru Mecsicu. Cuventarea lui Simonu, care luà de punctulu de plecare in oratiunea s'a starea cea trista a instructiunei in Franci'a, salariile cele miserabile ale invetiatoriloru, a fostu unu capu d'opera in feliulu seu. —

In desbaterea asupra cestiunei Poloniei dise intre altele Pelletan, unu oratoru ingeniosu alu opusetiunei: Dupace suferise Poloni'a tóte in tacere, deodata numai irupse regimel3 rusescu in case si trase pe teti barbatii si junii voinici din somnu spre ai incorporá armatei rusesci.

Serviciulu rusescu este pentru Poloni mórtea. Se ducu si nu se mai reintorcu. Acést'a erá prea multu. Polonia dise: Mai bine e a muri iute prin unu glontiu, decatu a peri cu incetulu si nevedintu in locuri desfundate pline de friguri. Frigurile se tienu acumu de organizatiunele despotismului. Clim'a s'a inlocuitu Siafotului; Frigurele facu totu acelasiu serviciu inse fora sensatiune. (Acésta allusiune la Cayenne, loculu de ecsilu alu franciloru, produse in Camera o miscare si oratorele se intrerumpe, totusi procede dicundu. Eu amu documentu la mana, care dovedesce, cá din 11 mii intrati in armata rusésca numai 300 se mai re'ntorsera. Franci'a dise: Eu nu potu alta, decatu se recomandu pe nefericit'a Polonia gratiei imp. Alecsandru, care apoi emise decretulu amnestiei si 'lu publicá prin Muravieff, pe care unu senatoru ilu numi tigru insetatu de sange si pentru acésta fù decoratu cu ordinea S. Andreiu, cumu facu si regimele nostru cu gen. Marquez (in Mecsico ér' unu omu credu). De aci percurge pasurile diplomatiei facute in caus'a polóna, si candu Cearulu aruncandu masc'a diosu dise: amu vorbitu destulu cu voi, de aci incolo voi negociá numai ou Austri'a si Prusi'a, ca de noi se tiene caus'a acést'a, asta vorba vatamà pe Franci'a. Elu indemna pe Franci'a se dè adiutoriu poloniloru, déca iau incuragiatu se sangeredie, suferindu comitetu polonu in Parisu, banchete si coleste. Regimele a mai facutu unu fiasco si cu congresulu si totusi nu e deslegatu de oblegamintea facia cu Poloni'a, elu crede, ca trebuie se se faca ceva numai se se scape Poloni'a, si acestu ce numai regimele 'lu scie, ca numai elu are cartile in mana, si nu lasa, se ne uitamu in joculu lui. Se va parasi Poloni'a, se devia numai unu cimiteriu cu o cruce négra scrisa „finis Polonia“ ?!

Ve intrebu, óre voi finitati atunci cu Rusi'a, care dela Petru I. nutresce politic'a incurcarii si a conspirarei. Rusi'a e antagonistu nostra; se nu'mi arunce nime, ca vorbesca despre politic'a ei fara consideratiune... Ah! me debelésa si in-

tristarea, candu 'mi aducu aminte de miile de franci, cari au cadutu la Sevastopole scl. Cu tóte acestea camer'a s'a aratatu circumspecta si in cas'a acést'a.

In 1. Februariu merse deputatiunea cu adres'a la imperatul, care le diase, ca desbaterile n'au fostu indesiertu. Elu constatésa, ca de 60 de ani libertatea partiteloru facù numai servitiu spre a dá diosu regimela.

Asia se numai fia; esperiinti'a a doveditu, ca nu prin atacuri sistematice si nedrepte, ci prin unirea regimeloru cu maioritaea se póte vená progresulu fructuosu. Se acceptamu concordi'a si tempulu imbunatatirei posibilu, pentru cá speranti'a pentru mai marele bene chimericu se nu compromita bunulu presentu... Imprumutulu de 300 mil. franci s'a suscrisu cu unu nespusu entusiasmu, fienduca s'a subscriu mai multu de 24 ori pe atata, ad. 7, 310, 717, 866, precanduescrierea erá numai pentru 300 mil. Franci'a se pregatesce pentru ori-ce eventualitati, chiaru si candu i s'aru pregati, chiaru vreo coalitiune. Ear' „Francé“ anuntia, ca Angli'a va tramite neamanatu trupe la Kopenhaga spre a apará capital'a. — Poterile apusene ér se voru aliá, ca altufeliu S. Aliantia ér le va jóca festa cá in 1846.

Telegramele Redactiunei.

Bucuresci in 8. Februariu 1864. Nu este a-deveratu, ca Cuza ar fi cerutu unu restimpu dela Pórta pentru de a esplicá secularisatiunea monastiriloru, din care cauza s'aru fi apropiatu trupe turcesci la Dunare. Camer'a e turburata, inse riéra este de totu linistita.

In 24. Jan. alegerea universalá a Principelui Domnitoriu Alecsandru I. se celebrá in tóte districtele cu mare entusiasmu. Capital'a si celelalte orasie fura frumosu iluminate.

Contribuiri pentru ajutarea scolariloru meseri in morbu.

Blasiu, 1. Jan. 1864 st. n.

P. o. publicu e deplinu convinsu, ca cea mai mare parte a scolariloru din acestu gimnasiu sunt tare lipsiti de mediulócele, cari se receru dela unii cá aceia, cari departe de vetrele parintiesci traiescu in strainatate, din care cauza multi inainte de asi finire carier'a inceputa sunt astrinsi a'si parasire scóla.

Parentii celoru mai multi nu posedu capitaluri nece proprietati mari, cá a altoru de alte natiuni, ci abea pucinicá proprietate, catu numai lucrandu si asudandu diu'a nóptea — si potu castigare cele necesarie pentru sustinerea vietiei de tóte dilele; si numai singuru din amórea catra natiune, patria si zelulu pentru inaintarea in cultur'a — si dau pruncii la scóla, si-i sustienu cumu potu subtragundu — si a oreá chiaru si bucatu'a din gura.

Directiunea gimnasiale si corpulu profesoralu fiendu convinsa de starea cea mesera a unoru scolaru, carea in casu de bóla se urca pana in estremu, a cercatu se afle unu mediu-locu, dupa care s'aru poté ajutá cei mai seraci in casu de bóla, asia a cugetatu se facea una provocatiune catra p. o. publicu, prein care se-lu invite din candu in candu la unele petreceri nobile menite anume spre acestu scopu.

P. o. publicu, fiendu patrunsu de adevéru sententiei „dati si vi-se va dare“ a si incursu mai din tóte partile; atatu cei cari luara parte la aceste petreceri filantropice, catu si cei cari nu; cu ofertele sale, caror'a cu acést'a ocaziune in numele teneriloru ajutatati din aceste oferte le si aducemu profunda multumita.

Balulu antaniu spre acestu scopu s'a tienutu in 26/10. Martiu 1861, fiendu comisari DDnii: G. Popa, inspectoru metropolitanu si J. Popescu, prof. gimn.

S'au rescumperatu 100 bilete a 1 fl. v. a.	100
M. on. Domni: Gr. Mihali, J. Axente, Dr J. Ratiu, Dna Ana Muresianu, V. Pauleti, C. Schisel, G. Pongratz, cate 1 biletu a 2 fl.	14
D. Jacobu Castorianu 1 biletu a 4 fl.	4
DD. P. Alecsandresu si V. Poianu 2 bil. a 5 fl.	10
Rss. D. Prot. S. Balintu 1 bil. a 1 galbenu 1 galb.	

Sum'a v. a. 1 galb. si fl. 128

Dela P. O. D., cari nu luara parte la balu, inse au contribuitu, cari sunt: J. Manfi, prof. 1 fl. J. Alecsandrescu, propr. 5 fl. J. Papfiu, par. in C. 1 fl. J. Predoviciu 1 fl. J. Hentesiu 1 fl. V. Ratiu, prep. 2 fl. C. Alutanu, can. 2 fl. N. Matheiu 1 fl. J. Crisianu, of. 1 fl. Ben. Fülepu, neg. 2 fl. D. Fagarasi, neg. 1 fl. G. Ciatu, ausc. 1 fl. A. Stefani 1 fl. Petru Gram'a 4 fl. S. Fülepu, prot. 1 fl. J. Pamfiliu 1 fl. N. Gaietanu 1 fl. N. Lazaru 1 fl. C. Lic'a 1 fl. O. D. Ecaterin'a Parasciviu 1 fl. N. Popu, secr. 1 fl. D. Focsianu 1 fl. Joane Besianu 1 fl. F. Úvegesiu 1 fl. S. Balomiri 2 fl. O. D. An'a Solomonu n. Balomiri 2 fl. J. Deacu, prot. 1 fl.; sum'a

39

Resulta sum'a totala 1 galb. si fl. 167

Din care subtragundu spesele 41 fl. 60 cr., remane venitu curatu 125 fl. 40 cr. si unu galbenu, adeca: una suta douedeci si cinci fiorini, patrudieci cruceri v. a. si unu galbenu in natura, cari se transpuse de catra comisari D. casieru A. M. Micu. —

In 14. Apriliu s'a mai inmultitu sum'a de mai susu cu 7 fl. v. a. tramisi dela M. O. D. D. Martianu din Bucuresci. S'a incasatu dar' in a. 1861 una suma — 132 fl. 40 cr. v. a. si unu galbenu. (Va urma.)

Din „**Amiculu poporului**“ calendariulu pe an. 1864 compusu de D. Visarionu Romanu an. alu 4-lea se mai afla ecsemplare in Sibiiu la librariulu Dnulu Samuelu Filtsch. In frontariulu acestui calendariu se afla portretulu Es. Sale D. vicepresedinte gubernialu Basiliu Ladislau de Popp si o scurta biografia. Acést'a, cá resposu la mai multi intrebatori cu adausu, ca numitul calendariu e fórte bene provediutu atatu cu diariu pentru venite si spese catu si cu recerintiele verucarui calindariu si alte multe folositóre.

37,287. 1863.

CONCURSU.

Maiestatea S'a o. r. apostolica cu pré nalt'a s'a decisiune din 15. Nov. a tr. s'a induratu pré-gratiosu a concede, cá pentru comitatulu Albei inferióre se se sistematizeze inca doue posturi de chirurghi cu salariu cate de 300 fl., adeca trei sute fiorini v. a. si cá persona'ulu chirurghiloru asia inmultitu se se asiedie in Aiudu, Alvincz, Blasiu si Topanu.

Cu respectu la emisulu imperatescu dein 21. Noembre a. tr. Nr. 5345 pentru posturile aceste, cu care afara de salariulu suscrisu de 300 fl. este legata si clas'a 12. dietala, se escrie concursulu cu acea observare, cumuva aspirantii la unu postu dintre aceste numite, suplicile loru cu alegatele documentatóre despre sciintiile ori medicale, ori chirurgice, cunoscentia limbelor patriei, si alte insusiri precumu si intreprinderile de pana acumu au a le dá celu mai tardiu pana in finea lui Februariu a. c. la comitele supremu alu comitatulu Albei inf. in Aiudu, cu atata mai siguru, ca suplicela mai tardiu sosite nu se voru respecta.

Sabiiu in 9. Ianuariu 1864.

2—3

Dela r. gubernu transilvanu.

Responsuru. P. G. **Ecsemplare?** Se afla; se pote prenumera si dela 15. Febr. cu 4 fir. pana la 30. Juniu. P. M. multi prote neci insii nu se afla intre prenumerati, dar' se fi tramisu si altii din eparchiele loru. — G. M. aru fi bine; inse cu publicarea numeloru se mai amanamu vreo luna. J. D. Daun'a, ca pe lenga judecat'a cea distincta, e ea cu fapt'a e numai singulara.

Vien'a. Toti sanetosi.

Unu estractu din catalogulu de carti in libreri'a L. Samuelu Filciu in Sibiiu se alatura.

Cursurile la bursa in 9. Februariu 1864 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 75 cr. v.
Augsburg	—	—	119 " 25 "
London	—	—	119 " 50 "
Imprumutulu nationalu	—	—	71 " 70 "
Obligatiile metalice vechi de 5 0/0	—	—	80 " — "
Actiile bancului	—	—	774 " — "
" creditului	—	—	179 " 70 "

Obligatii desarcinarii pamentulu in 6. Februariu 1863:
Bani 71.25 — — Marfa 71.50